

מסורת הש"ס

א) הולין טה: לעיל ע"ג.
ב) נכסות ה: וי"ג.
ג) יומא מ: ד"ג בטות
ד) ד"ג בטות ט"ז.
ה) נכסות ה: א' ו' ו' ו'
ו) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
ז) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
ח) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
ט) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
י) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
יא) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
יב) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
יג) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
יד) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
יז) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
יח) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
יט) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כ) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כא) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כב) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כג) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כד) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כה) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כו) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כז) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כח) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כט) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
ל) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
מ) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
נ) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
ס) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סא) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סב) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סג) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סד) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סה) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סו) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סז) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סח) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סט) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סז) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סח) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סט) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סז) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סח) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
סט) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'

מרובה פרק שביעי בבא קמא

ע"ה

עין משפט
ג"ר מצוה

ק"א א מ"י פ"ז מהל'
בסו"ט הלכה ט'
פ"ג ע"ג ר"ב:
ק"ב ב מ"י ט"ז פ"ג א'
ר"ב ט"ז פ"ג א'
ר"ב ט"ז פ"ג א'
פ"ג ט"ז פ"ג א'
ק"א ג מ"י פ"ז מהל'
בסו"ט הלכה ט'
פ"ג ט"ז פ"ג א'
ר"ב ט"ז פ"ג א'
פ"ג ט"ז פ"ג א':

תורה אור השלם

1. שור או כשב או עז כי
יולד וקהל שבעת ימים
תחת אמו ומיום השמיני
והלאה אמו יוצאת לקרן
אשה ליה: ויקרא כב כ'
2. אך בכור שור או
בכור כשב או בכור עז
לא תפדה קדש הם את
דמם תורק על המזבח
ואת חלבם תקטיר אשה
לקרן יתחם ליה:
במדבר י"ז י'

והוא נבי קרשים דכתיב שור או כשב גרבייה. מימה מה ריבוי
לרין נהי דמשור וכשב לא מצי לרבויה כללית מכשב ועו
שאתה יכול להוציא כללית מביניהו אמי ואורי' דאע"ג דאמי כללית
מדספקן כשב לעו מכל מקום יש למעט מדספקן שור לכשב דלחומר

והוא גבי קרשים נמי נאמר שור או כשב שאין
אתה יכול להוציא כללית מביניהם ונרבי
מדספקא למעט רישא נמי למעט אדרבה
מדרישא לרבות סיפא נמי לרבות האי מאי
אי אמרת בשלמא למעט הוא דאיצטרך
תרי מיעוטי דאע"ג דאימעת כללית איצטרך
למעוטי גרמה אלא אי אמרת לרבות תרי
ריבויי למה השתא כללית אידיבי ליה גרמה
מבעיא אלא הא דאמר רבא זה בנה אב כל
מקום שנאמר שה אינו אלא להוציא את
הכללית למאי הלכתא אי לקדשים בהדיא
כתיב בהו ישור או כשב פרט לכללית אי
למעשה תחת יליף מקדשים * אי לכבוד
העברה לעברה ליהף ממועשר אי נמי גרמה
אמרת הא דכתיב ילף בכור שור * עד שיהא
הוא שור ובכורו שור כללית מבעיא אלא כי
איתמר דרבא לענין פטר חמור כדתנן * אין
פורין לא בעגל ולא בחיה ולא בשחוטא
ולא בכוריה ולא בכללית ולא בכור ולרבי
אלעזר דמתיר בכללית רתנן * ר"א מתיר
בכללית מפי שהוא שור למאי הלכתא אמר
לך ר"א כי איתמר דרבא לטמא שגולד
מן הטהור ועיבורו מן הטמא ודלא כרבי
יהושע דאי ר' יהושע משה כשבים ושה
עוים נפקא ליה * עד שיהא אביו כבש ואמו
כבשה וטהורה מטמאה מי מיעברא אין דקיי"ל
דאיבער

להוציא כללית מביניהם. אין כללית כללית
למעט. או דסיפא דקראי' כשב או עז ודאי למעט אתה שהרי
כללית כללית מהם וממילא משתמע (א) לרבות לא איצטרך וזו לרבות
גרמה כל שכן דלא איצטרך דכיון דמרישא הוא ממרבי כללית כל
שכן גרמה דקיל: אי לקדשים.
למירמא דפסול לקרן דכתיב בהו
שה גנדנות נפרשה נכסין (ב) נמדנר
טו) או לשה נכסין וגו': הא
כדיא כתיב בהו. מרובא דלא כשב
פרט לכללית דפסול: אי למעשר
בסמא. ואע"ג דלא כתיב ביה שה
אלא לאין קאמר רבא דפסול הא
אמרינן נכסות (ג) לענין מלי עובא
דגמר תחת השקט (ד) מתחת אמו' הלך
להא מלתא יליף נמי ופסול: העברה
העברה. והעברת כל פטר רחם
להי' (ה) שמת יג) וכל אשר יעבור (ויקרא
טו: לענין פדיון פטר חמור. דכתיב
שהי וקהל אשמעין רבא טמא דמתני'
דקמי אין פדיון בכללית מהכא הוא:
ולא כתיב. לני וילי: ולא כשה
שחוטא. דלאו שה קינא נה:
כללית. משני מיני בהמות: כוי.
מבהמה ומיה: לעמא שגולד מן
הטמא. פרה שילדה סוס ואביו סוס
או רחל שילדה חזיר ואביו חזיר
דאקור באכילה דכתיב זאת הנהמה
אשר תאכלו שור שה כשנים (דברים
ד) וכיון דכתיב שה פרט לכללית
כה"ג הוא: דרי יהושע נפרק קמא
דכסורות (דף ט"ז). ועסורה מעמא
מי מיעברא. דאיצטרך למעוטי והא
קיימא לן כפ"ק דכסורות (דף ט"ז).
לעולם אין מתעברת לא טמאה מן
הטהורה ולא טהורה מן הטמאה:
דאיבער

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מדספקא
וכי ולרבות לא איצטרך
וכי דמרישא הוא ממרבי:
(ב) רש"י ד"ה נכסין וכו'
אמעלה גרה יא
אמעלה וכו' אמת סתם
תרי' רחל שילדה וכו'
לני' בגמל מן פרה מי וכו'
עז י' ששען שיהא
רחס ורבו וכו' וקאמר
כלל אחר אמת אולי:

גליון הש"ס

ג"כ אי לכבוד הקמיה.
פיון מה דף ט"ז פ"ג
פוסטא ד"ה נמר לני:

מוסף רש"י

אך בכור שור עד
שיהא שור הוא ובכורו
ממנו למיכאן אך
שור כשב ועז דלא עינא
בכור קמישמי דכתיב
לעיל מיה כל פטר רחם
וגו' ונקט כגולה כבור.
ש"מ עד שיהא הכבור
למנו ולא דומה לאחר
(בכורות ה). אין פורין.
פטר חמור ויחא ט"ז.
לא בעגל ולא בחיה.
לני וילי (בכורות יב) דשה
כתיב (ויחא ט"ז). ולא
בשחוטא. כשה שחטה
(שם ט"ז). ולא כשחטה.
שחטת רגליה מן
האירטה ולתמא (בכורות
יב). ולא בכללית. מש
הכל על החל (שם) ואע"ג
דכתיב לני דלא שיה
ויחא ט"ז. ולא ככרי.
דקח וזביה (שם) פקק היה
ספק כשה (בכורות יב).
טמא שורא שה. דכין
רחל וכן עו קרין שה (שם).
משה כשבים. שה הכל
משני כשבים (שם א').

ומעשר בהעברה העברה דכבור והשתא כי אמר דאמי או למעט ממעט גרמה אפילו אומו שדמה במקל סומים וכי אמרי אתה לרבויה
צעי לרבויה גרמה אפילו אומו שאין דומה כלל ולהכי דייק השתא כללית אימריני גרמה אפילו אין דומה כלל מבעיא:
אי למעשר. פירוש דהוי כללית כתיב ביה שה גמ"ש דהעברה העברה מבכור דכתיב ביה שה (ויקרא טו) אם שור אם שה ובקונטרס
פי' דמעשר כתיב לאן דהוי כמו שה ואין נראה ועוד נפרק בתרא דכסורות (דף ט"ז). פריך אי גמר מעשר תחת מתח מקדשים אפי'
הך נמי פי' יולא דופן ומחוקר זמן ויתום לא יכנסו לרבי להמעשר ואי לא גמר מקדשים בשלמא טריפה כל אשר יעבור פרט
לטריפה אלא כללית מנ"ל ומאי קושיא לימא ליה דמנעין אב דרנא נפקא ליה כללית כיון דמעשר כתיב [ואן] (דברים ט) כדפירש
נקונטרס הכל ולפי מה שפירשתי דאשה דכבור סמך ל"ש דלא מצי למימר התם דיליף מעשר מבכור דמיעט ביה כללית דאם כן יולא
דופן נמי נמעט במעשר דיליף מבכור:

עד שיהא שור ובכורו שור. אומר ר"י דנפרק קמא דכסורות (דף ט"ז): מוקי לה דוקא בשאין דומה כלל אבל דומה במקל סומין
יליף התם מאן דקדיש בכבור ורין למעט גרמה נקדשים וככור דאי לא כתיב אלא נקדשים הוה ילפינן בכור מקדשים והוה ממעטין
בכסורות אפילו יש בו מקל סומן ואי הוה כתיב ריבוי לחודיה בכסורות לרבות גרמה שיש בו מקל סומן הוה מרבינן ליה נמי נקדשים
דילפינן מהדדי בגמ"ש וכן אי לא הוה כתיב נקדשים כלל אלא בכבור מיעוט וריבוי הוה ילפינן נקדשים מבכור אבל השתא דכתיב נקדשים
כתיב נמי מיעוט וריבוי בכבור ליכא למילף נקדשים מבכור דאם כן לישמוק קרא ממיעוט נקדשים:

לטמא שגולד מן הטמא ועיבורו מן הטמא ודלא כר' יהושע. פי' נקונטרס דרי' יהושע פליג אדר"ש ושרי גמל הנא מן הפרה
שעיברתו משור כסומן אחד של טהרה מעלה גרה או מפריס פרה ודריש את זה לא תאכלו את הגמל גמל אי אתה
אוכל כסומן אחד אבל אחר אתה אוכל כסומן אחד ואחיה זה זה טמא שגולד מן הטמא ועיבורו מן הטמא יכול אפי' עיבורו מן
הטמא כלומר כשב שאין מעשר בו כך אי מעשר בכורו אש מעברה הימנו פרה ט"ל שה כשנים כ' ועיבורו מן הטמא לאו דוקא
לדרידיה הוי טהור אלא דומה לעמא וכולה סוגיא דכסורות (דף ט"ז) וטעם לא משתמע כפירושו אלא משמע דמורה ר' יהושע לר"ש דגמל גמור
הנולד מפרה ומשור שהוא אסור ואם יש בו סומן אחד שדומה מקל סומן לפרה מותר ולא קאי כלל אסומינס דקרא (ט) ממעלה גרה או ממפריס
פרה והכי איתא התם (שם) רחל שילדה מין עז ועו שילדה מין רחל פטורה מן הכסורה ואם יש בו מקל סומן סימנין חייבת ר"ש אומר עד
שיהא ראשו ורובו דומה לאמו ועלה דהיא מעבא ליה לר"ש בגמרא בן פרה מי צעי שיהא ראשו ורובו דומה לאמו להמיר באכילה או
אפי' במקל סומן ובעי למפסע מדר' יהושע דסבר כר"ש מדקרי לה טמא וקאמר אבל אתה אוכל כסומן אחד כו' אלמא לא צעי ראשו ורובו
להמירו באכילה דמי ודלמא סבר לה כר"ש כדא' כדא' עליה ויוד משמע התם * דטעמא דרי' יהושע משום דקסבר זה זה גורס אסור
ולפי זה אפי' טהור שגולד מן הטמא ועיבורו מן הטמא אסור והך דשמעין דמוקי רבא לעמא שגולד מן הטמא ועיבורו מן הטמא
מיירי נמי שדומה קל לאמו כהיא דרבי יהושע שאם היה דומה לגמל אפילו עיבורו מן הטמא היה אסור דהא ט"ל כר"ש
דלחוקא דליעבר מקלוע וכו"ש ור"ש דה"מ דה"מ למנקט טהור ועיבורו מן הטמא ורבינו מנחם מנדל מן הטמא דאסור כיון דשה להוציא כללית
ואסור משום זה זה גורס אלא משום דנקט במילתיה דרי' יהושע טמא שגולד נקט נמי הכי במילתיה דרבא ובמילתיה דרי' יהושע
נקט משום דרישא קמי אבל אתה אוכל כסומן אחד טמא שגולד מן הטמא ועיבורו מן הטמא להכי נקט בסופא נמי יכול שאתה
אוכל טמא שגולד מן הטמא ועיבורו מן הטמא וה"ה אפילו טהור שגולד מן הטמא ועיבורו מן הטמא דאסור משום זה זה גורס והא
דקאמר הכל ודלא כר' יהושע כ"ש דהי דלא כר"ש כר' אלו גמלי דרבי ליה לגמרי וה"ג ר' אלעזר ור' אליעזר:

מ